

Novice starega kraja

Novice

Novice starega kraja

Novice starega kraja
10. marca. — Pred mesecem poročali o tragični smrti krojača Tomšiča, ki se je v trboveljskem orožništvu po odločitvi prave razloži. Po obveščanjih, ki so jih dali osebe, s katerimi je bil v stiku, je Tomšič ni šel v smrt radi kakršnega kaznivljenja, temveč zgolj radi težke bolezni.

ZA PRESKRBO LJUBLJANE

PREBRANO IN KURIVOM

Ljubljana, 15. marca. — Pod predsedstvom župana dr. Adlešiča je imela v mestnem prehranjevalnem odboru združena uprava preskrbovalnega urada v torek zvečer sejo, ki so se je udeležile predstavnice ljubljanskih gospodinj Ana Golobova, Anica Koprivnikova in Ina Strojnikova, zastopniki zadrug in konzumov, Alojzij Kocmur, Emil Klebl in Ernest Vrhovec in predstavniki trgovcev Anton Verbič, Franc Kamenšek, Avgust Volk poleg članov mestnega sveta ter uradnih oseb.

Predvsem je ta zelo važni mestni odbor ugotovil, da so mestu Ljubljani določeni mnogo premajhni kontingenti racionalnih živil ter se bo zato mestna občina ljubljanska z organizacijami producentov in konsumentov na odločilnem mestu z vsa odločnostjo prizadevala za zvišanje kontingentov. Že sedaj primanjkuje bele moke in jo bodo odsele dobivali samo še bolniki, ki ne smejo jesti drugega kruha. Vsi tisti, ki imajo nakaznice za dodatno moko, bodo belo ali grahamovo moko dobivali samo pri nekaterih trgovcih, ki bodo njih imena objavljala o pravem času.

Posebno majhen je pa kontingent sladkorja. Sedaj dobi namreč Ljubljana za prehrano vsega prebivalstva in za potrebe kavarn, gostiln, slaščičarn, lekarn in tudi za vse potrebne industrije na mesec samo 140.500 kg sladkorja. Ugotovitve trgovcev in mestnega trošarinskega urada dokazujejo, da Ljubljana pri vsej skromnosti in varčevanju potrebuje najmanj 162.000 kg sladkorja na mesec, ker bi drugače morale ustaviti obrate tudi razne obrti, ki zakladajo vso Slovenijo in tudi druge banovine z brezalkoholnimi pijačami in sadnimi sokovi. Upoštevati je tudi, da je n. pr. železničarjem v službi važna hrana sladkor v črni kavi in zato morajo imeti najmanj po 3 kg sladkorja na mesec. Mestna občina bo zato storila vse, da se kontingent sladkorja zviša vsaj za 2 in pol vagona ter tudi pričakuje popolno razumevanje na odločilnem mestu, saj se zvišanje tiče posredno tudi vse banovine. Upoštevati namreč moramo, da je meščanom v večji meri potreben sladkor za prehrano, ki jo na deželni nadomešča predvsem mleko in je zato tudi posameznemu Ljubljančanu treba dodeliti več sladkorja kakor prebivalstvu na deželi.

NE NESREČE

12. marca. — Na okrožniški se je nadaljevala 12. dnevi prekinjena razprava 30-letnemu Alojzju, pooblaščenemu poljuru Zidarski mojstri v Ljubljani iz Hrastja-Mote pri Radencih. Nemec je bil, da je pri gradnji po CUZD v Vodnikov ulici postavil stavbišče in se odločil, tako da so ostali neposredni delavci brez stroja nadzorstva, zaradi česar pri kopanju temeljev plast zasula delavca Janeza in Karla Oblišerja ter zadušila, Oblišerju pa povzročila prsni koš.

Ne, ki ga je zagovarjal odok. dr. Jože Juhart, je odločil, krivdo in izjavil, da odhodom s stavbišča deželne delavcem, naj jih kopati in naj podeta deske na drugem koncu. Oblišer je bil, ko se zdravil v celjski bolnišnici, potrdil, pozneje pa je zabil bil Nemec njemu in naročil, da zapusti ja-kateri sta kopala. Več prič potrdilo, da so čule same ob Oblišerja, da je Nedelal omenjeno naročilo. Temu sta Perc in Oblišer v jami dalje, dokler se ni plast zemlje nanju. V tem sta danes kot priči izpovedali delavca Antona Ma-Ostrožnega in Evgen Bizo-travnelj pri Celju. Marija, vdova po smrti nene, ki je zahtevala za pokojnino rento v znesku 300, Perc kot varuh njenih nedoletnih otrok rento po 10.000 din za vsakega. Oblišer pa 10.000 din za vsakega in 5.700 din za izgubo

Pismo iz Londona

(Nadaljevanje z 2. strani.)

predno smo prišli do "novega". Pa je bilo vredno, toliko veselja smo imeli potem z novimi stvarmi. Hranili smo jih in pazili na nje, da so bile vse leto "kakor nove". In — kar je glavno — če si šel po ljubljanskih ulicah, ljudje niso napravljali vtisa, da bi bili revni in slabo oblečeni. Še več: dostikrat sem imela priliko, da sem primerjala naše rojake na londonskih cestah z Angleži. Če hoče kdo moje mnenje: bolj so bili elegantni, čeprav sam Bog ve, koliko je bil njihov zaslužek manjši v primeru z angleškim.

Jaz se smejem vsemu godrnjanju radi nakaznic, ker sem trdno prepričana, da ljudje radi njih ne bodo slabše oblečeni, raje nasprotno. Zastonj bi jim bilo seveda tako govoriti. Ker kratkoinimalno ne verjamejo in ne poznajo sposobnosti, ki se zbude šele, ko je potreba za nje. Vsa živa bitja imajo velikanse sposobnosti, da se prilagodijo razmeram, da jih nekako premagajo, da se ohranijo živa in uspevajo. Pa da se Angleži ne bi nakaznicam za obleke! Ste slišali, da je bilo zdravje otrok in odraslih v tej deželi letos posebno zadovoljivo? Seveda — in vendar imamo že drugo leto nakaznice za najvažnejša živila. Ne, dobro, zavarovano življenje ne napravi ljudi iznajdljivih, okretnih. Slabši časi, trd boj so boljša šola.

Ne mislite, da imam posebne vzroke za svoj optimizem. Tudi ki me ljudje kmalu obodili, da sem si slučajno pred kratkim kupila plašč ali kostum, da zdaj lahko govorim tako brezobzirno. Potožiti vam hočem, da ma je usoda res trdo prizadela, pa se vendar ne pritožujem. Ker smo imeli letos tako pozno pomlad, sem poslala čistiti poletne obleke šele v začetku maja. Minila sta dva, tri tedni, vse povpraševanje zastonj. "Se ni gotovo." Zadnji teden v maju so mi povedali, da je bila tovarna, kamor so poslali moje stvari čistiti, porušena radi bomb. "Mogoče bomo še kaj rešili izpod razvalin." Vsi slučaj se ni popolnoma brezupen." Naslednjo nedeljo so prišle nakaznice v veljavno. Zdal pa potrpečljivo čakam, če bodo kaj in kakor že bo rešili izpod ruševin. V jeseni smo imeli bombo nad našim stanovanjem. Vse je bilo poplavaljeno in premočeno. Zdal bombo nad čistilnico. In nakaznice povrhu. Eh, nekako bo že šlo. Prijatelj, ki je ponavadi bolj pesimistično razpoložen, mi je v zadnjem rekel: "Ne vem, če je to pogum ali lahkomisljenost." Kdo ve, zares?

Dolenjka.

Kongresnik oplazi predsednika CIO

Washington, D. C., 1. jul. — Kongresnik Woodruff, republikanec iz Michigana, je okrcal Philipa Murrayja, predsednika Kongresa industrijskih organizacij, ki je zanimal poročila v časopisju, da bo njegova organizacija odredila čistko in iztrebila komunistične elemente. Woodruff je dejal, da je Murray proglasil obdolžitve, da so komunisti provokirali stavke v tovarnah North American Aviation Co., Inglewood, Cal., in v nekaterih drugih obrambnih industrijah, za zlobno obrekovanje. S tem je demonstriral, da je proti izključenju komunistov iz unij CIO.

Francija blokirala imovino ameriških židov

Vichy, Francija, 1. jul. — Avtoritete v okupirani Franciji so blokirale imovino ameriških židov. Akcija pomeni, da ameriške in druge banke v nezasedeni Franciji ne bodo mogle sprejemati ali transferirati imovine ameriškim židov v neokupiranih krajih.

Masne eksekucije komunistov v Rumuniji

Bern, Švica, 1. jul. — Dokaz o velikih protinacijskih aktivnostih v Rumuniji vsebuje sem dopelo poročilo o masnih eksekucijah komunistov. Poročilo pravi, da je bilo ustreljenih 500 komunistov v lasiju, rumunskem mestu ob ruski meji, na obtožbo, da so streljali na nemške vojake.

Najzanimivejše dnevne delavske vesti so v dnevniku "Prosveta". Ali jih čitate vsak dan?

Delavci, upošleni v tovarni International Harvester Co. v Chicagu, glasujejo o reprezentaciji pri kolektivnih pogajanjih.

Demokratski senator Sheridan Downey iz Californije.

Ameriško orožje prihaja v Afriko

Večja pomoč kitajski armadi

Washington, D. C., 2. jul. — Parniki, naloženi z ameriškim orožjem, strelivom in drugim bojnim materialom, prihajajo v pristanišča ob Rdečem morju. Namenjen je angleški oboroženi sili v Afriki, kateri poveljuje general Wawell. Zagrinjalo, ki je skrivalo tajnost o transportaciji orožja, je bilo deloma dvignjeno v Washingtonu. To se je zgodilo po zaslujanju pred senatnim odsekom za trgovinske zadeve, pred katerim so nastopili predstavniki parobrodskih družb. Slednji so sugestirali sprejetje navedbe, glede plačitve odškodnine za parnike, ki bodo prišli pod kontrolo federalne pomorske komisije.

Doznava se, da je del bojnega materiala namenjen Kitajski. Nekaj parnikov ga je že razložilo v Rangoonu, od koder bo poslan kitajski armadi preko burmske ceste. Dovo ameriškega bojnega materiala v Afriko se bo po izjavi Johna Manna, pravne svetovalca pomorske komisije, podvojil v bližnji bodočnosti.

Amerika ne sme pomagati Rusiji, pravi Lindbergh

San Francisco, Cal., 2. jul. — Charles A. Lindbergh je sinoči na shodu, katerega je sklical odbor America First, dejal, da se Amerika ne sme zvezati z nobeno evropsko državo, niti bojevati za drugačen način življenja, temveč le za svojega. Najslabša zveza od vseh bi bila med Ameriko in Rusijo. "Stokrat raje bi videl zvezo med Ameriko in Veliko Britanijo in celo z Nemčijo kot pa zvezo s krvoločnostjo, brezbožnostjo in barbarstvom, ki eksistira v Rusiji", je dejal. Poleg Lindbergha, ki se je izrekel proti ameriški pomoči Rusiji, sta na shodu govorila tudi senator Worth Clark, demokrat iz Idaha, in gledališna igralka Lillian Gish.

Zbiranje aluminija naznanjeno

Washington, D. C., 2. jul. — Newyorški župan La Guardia, katerega je Roosevelt nedavno imenoval za koordinatorskega civilne obrambe, je naznanil, da se bo zbiranje aluminija na splošno pričelo 21. julija. Zbiranje te kovine je sugestiral federalni urad za produkcijo bojne opreme. Državne, okrajne in mestne avtoritete so bile pozvane, naj sodelujejo v kampanji.

HUMOR

Je vse lepo —
"Naša služkinja je odpovedala."
"Tudi moja žena se je čudila. Dejala ji je, da ji je vse delo prevzela in si zato ne zna razložiti, zakaj naj bi silila od hiše."
"In kaj je služkinja rekla na to?"
"Da je vse to res lepo, da pa moja žena hišnih del ne opravlja tako, kakor bi si naša Mica želela."
Dobro si je zapomnil
"Očks, ali se še spominjaš, kdaj si prvič srečal mamo?"
"Da, sinko, prav dobro se še spominjam. Srečala sva se pri večerji pri neki družini; bil je petek in, trinajstega v mesecu..."

Zapisnik zborovanja

slovenske sekcije Jugoslovanskega pomožnega odbora 24. junija 1941 v konferenčni sobi SNPJ v Chicagu, Illinois

Predsednik slovenske sekcije JPO, br. Vincent Cainkar, otvoril sejo ob deseti uri dopoldne. S kratkim nagovorom pozdravi navzoče zastopnike slovenskih podpornih organizacij ter razloži namen in vzrok, zakaj sta z bratom Josephom Zalarjem, tajnikom slovenske sekcije, sklicala današnjo sejo.

Navzoči so sledeči zastopniki: za Ameriško bratstvo zvezo Janko N. Rogelj; za Kranjsko slovensko katoliško jednoto Joseph Zalar; za Slovensko dobrodelno zvezo John Gornik; za Slovensko narodno podporno jednoto Vincent Cainkar; za Slovensko svobodomoiselno podporno zvezo William Rus; za Zapadno slovensko zvezo Leo Jurjovec in za Slovensko žensko zvezo Josephine Erjavec. Zastopstva nista poslali Jugoslovanska podpora zveza Sloga in Družba sv. Družine.

Predsednik V. Cainkar poroča, da je na predpisani listini vložil prošnjo za nabiranje denarnih prispevkov dne 23. maja pri državnem tajnistvu v Washingtonu, D. C. Prošnja je bila vložena na ime Yugoslav Relief Committee of America, Slovene Section. Dne 6. junija je bilo izdano dovoljenje v posebnem pismu, ki je podpisano od Edgar P. Alena, uradnika državnega tajništva. Pismo so bila priložena tudi navodila, kako mora JPO vsak mesec poročati državnemu tajnistvu o dohodkih in izdatkih, kakor tudi o nakupovanju blaga in administrativnih stroških. Državno tajništvo v Washingtonu hoče imeti natančno nadziranje nad delom naše pomožne akcije. Jugoslovanski pomožni odbor v Ameriki je dobil vpisano številko 478 pri državnem tajnistvu. S tem je bilo zborovalcem pojasnjeno, da je le Jugoslovanski pomožni odbor v Ameriki pooblaščen nabirati denarne prispevke za naše Jugoslovane v zasedenih pokrajinah. Nobena druga skupina, ki bi se pojavila med nami, nima zadevnega dovoljenja, zato bodo opozorjeni naši ameriški Slovenci v Ameriki, da prispevajo samo v fond JPO, slovenske sekcije.

Nadalje se razmotriva, kako bomo nabirali denarne prispevke. Vsi navzoči zastopniki slovenskih podpornih organizacij soglašajo, da se ves nabrani denar od Slovencev v Ameriki nalaga na ime slovenske sekcije ter da se isti denar rabi izključno le za naše Slovence v zasedenih krajih, ko bo to mogoče izvajati. Hrvatska sekcija bo isto storila za Hrvate, a srbska sekcija za Srbe.

V skupno centralno blagajno Jugoslovanskega pomožnega odbora v Ameriki pa se bo stekal denar od skupnih prireditelj vseh treh sekcij ali posameznikov, ki bodo prispevali direktno v to blagajno. Ta denar se bo porabil za skupne potrebe vseh treh sekcij, kadar bodo razmere ali okoliščine to zahtevale.

Določeno je nadalje, da je blagajni slovenske sekcije Leo Jurjovec pod varščino pet tisoč dolarjev. Ako bi pozneje razmere in poslovanje zahtevalo, se ta varščina tudi zviša. Denar se nalaga na ime slovenske sekcije JPO, a izplačila se more nakazati le s podpisom predsednika, tajnika in blagajnika. Za vsak denarni prispevek mora blagajnik izdati pobotnico v triplikatu. Originalno pobotnico dobi pošiljatelj, prvo kopijo pobotnice dobi tajnik slovenske sekcije, a druga kopija pobotnice ostane pri blagajniku.

Zborovalcem je predložena brzojavka jugoslovanskega poslanika Potiča v Washingtonu, ki apelira na JPO, SS, da bi pošiljali jugoslovanskim ujetnikom v Nemčiji in Italiji pakete, katerih vsebina bi bila jedila in spodnja obleka. Enake pošiljke bi razdeljeval mednarodni Rdeči križ v Ženevi s pomočjo ujetnika, katerega postavijo do točne oblasti. Cena za dostavo paketa bi bila \$2.50, kot je bilo to že priobčeno v slovenskih časopisih v Ameriki.

O predloženi brzojavki se je dosti razmotrivalo, ki ima dobro in slabo stran. Mnenja navzočih so bila, da bi odbor prevzel preveliko odgovornost, za katero vpriču razmer ne bi mogel garantirati. Pred zborovalci je bilo vprašanje: Ali bi v resnici dobili vojni ujetniki ali ne? In če bi tudi dobili, ali ne pomagamo indirektno onim oblastem, ki drže te ujetnike?

Sklenjeno je bilo, da se brzojavka pošlje na tajnika centralnega odbora JPO, da se na seji istega še enkrat o tem razmotri. Slovenska sekcija pa nikakor ne more prevzeti te odgovornosti, toda nima nič proti temu, ako hočejo to storiti posamezniki s poslovanjem ameriškega Rdečega križa.

Na dnevi red prde vprašanje, ako bomo pričeli z nabiranjem denarja. V razpravo je predloženo pismo glavnega tajnika Ameriške bratske zveze, br. Antona Zbaničnika, ki sugestira zborovalcem o načinu, nabiranja denarnih prispevkov. Po splošnem razmotrivanju navzoči zaključijo, da se izda skupen apel na vse organizacije, vložene v JPO, SS, kakor tudi na posameznike, da prislokojo na pomoč z denarnimi prispevki. Nadalje je sklenjeno, da se apelira na vse slovenske naselbine v Ameriki, da organizirajo svoje krajevne odbore, oziroma krajevni odbor, ki naj bi sestojal iz društev ali posameznih članov vseh naših slovenskih podpornih organizacij, ki tvorijo sedanji Jugoslovanski pomožni odbor slovenske sekcije. Kjerkoli se organizira tak odbor, naj prijavi svoje sodelovanje tajniku slovenske sekcije Josephu Zalarju, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill., kateri potem v imenu slovenske sekcije izda poslovnico ali certifikat, na podlagi katerega lahko nabirajo denar. Obenem se tudi apelira na vse že enake skupine ali odbore, ki so pričeli z nabiranjem denarja, da se prijavijo in izročijo nabrani denar, ker sedaj ima enako dovoljenje od državnega tajništva le JPO v Ameriki.

Določeno se, da se nabavi potrebni pisalni papir z imeni odborikov JPO slovenske sekcije.

Sprejeto, da tajnik vsak mesec priobči izkaz prejemkov in izdatkov.

Razpravlja se nadalje, da se priporoča posameznim krajevnim odborom, da zainteresirajo za našo akcijo tudi Američane ter stavijo njih imena na listo častnih odborikov kot to delajo druge enake organizacije v Ameriki, ki so do danes že sprejele velike denarne prispevke.

Vsi zastopniki nadalje naglašajo ter soglašajo, da naša slovenska sekcija JPO v Ameriki ostane na stališču, katerega si je začrtala: Pomoč našim bratom in sestram onkraj morja, kakor hitro nam bo mogoče isto dati. To je naš namen. Vsako odločanje, da vodimo z našo akcijo tudi kako politiko, prav hvalježno odklanjamo. Mi hočemo le kot ameriški državljani pomagati našim bednim in potrebnim bratom in sestram v starem kraju. Isto tako tudi odklanjamo sugestije, da bi zavzemali politiko te ali one vrste, ker baje brez politike ne štejemo nič. Naše delo sloni samo na izjavi, katero je podpisalo štirinajst glavnih odborikov sedmih slovenskih podpornih organizacij v Ameriki in kateri sta se potem pridružili tudi Slovenska dobrodelna zveza in Družba sv. Družine.

Sprejeto, da se sestavijo pravila za slovensko sekcijo na podlagi naše izjave in sprejetih sklepov naših zborovanj. Pravila sestavi Janko N. Rogelj in predloži odboru v odobritev.

Prihodnja seja se vrši v Jolietu, kadar koli bo po potrebi sklicana.

Predsednik se zahvali zborovalcem za udeležbo in sodelovanje ter vzoren red na seji, nakar zaključuje zborovanje ob pol dveh popoldne.

Vincent Cainkar, predsednik,
Janko N. Rogelj, zapisnikar.

Američani v angleški letalski službi

London, 2. jul. — Tukajšnji ameriški krogi sodijo, da služi najmanj 500 mladih Američanov v angleški letalski službi. Ameriško poslanstvo ne ve "uradno" ničesar glede teh letalcev, ki so se pridružili angleški letalski sili najbrže v Kanadi.

